

AquaFlanders ~~~~

2021

~~~~ Activiteitenverslag

Voorwoord

2021 was een jaar vol stroomversnellingen. Samen met onze leden zetten we opnieuw belangrijke stappen op vlak van duurzaam waterbeleid. Belangrijke stappen op weg naar een klimaatrobuuste watervoorziening en leefomgeving voor toekomstige generaties.

2

Ook dit jaar bleek immers dat er nood is aan verdere acties. Niet de droogteproblematiek, maar de impact van overstromingen drukten ons met de neus op de feiten. De uitvoering van de Blue Deal en de Europese Kaderrichtlijn Water, door de watersector vertaald in het strategisch plan waterbevoorrading, zijn dan ook topprioriteit voor de waterbedrijven en rioolbeheerders.

Want, water, dat is van iedereen, voor iedereen en door iedereen. AquaFlanders en haar partners bundelen de krachten voor een duurzaam, integraal waterbeleid met circulair watergebruik. Zo willen we betaalbaar en kwaliteitsvol kraanwater verzekeren voor iedereen en van Vlaanderen een meer klimaatrobuuste regio maken. Elk individu, elke organisatie en elke overheid kan hieraan een steentje bijdragen.

In dit activiteitenverslag, navigeren we door 2021. We houden halt bij de realisaties van het afgelopen jaar. Dat zijn er heel wat. Deze realisaties koppelen we aan de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties. Universele doelstellingen, vertaald naar lokale acties die bijdragen aan

duurzame ontwikkeling. Deze doelstellingen hebben we, naar analogie met het negende wereldwaterforum, ingedeeld in vier belangrijke uitdagingen voor de watersector: waterzekerheid, nieuwe ontwikkelingen, samenwerking en middelen en instrumenten. Deze uitdagingen zijn we ook dit jaar vol vertrouwen aangegaan.

Ik wens u alvast veel leesgenot.

Brecht Vermeulen
Voorzitter AquaFlanders

Over AquaFlanders

AquaFlanders is de federatie van de Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders. Ze verdedigt de belangen van haar leden en werkt mee aan een gestroomlijnd en modern waterbeheer. AquaFlanders wil Vlaanderen ook informeren en sensibiliseren rond duurzaam watergebruik.

Lees meer op pagina

4

2021 in cijfers

We verdedigen de belangen van onze leden en werken mee aan een gestroomlijnd en modern waterbeheer. Bovendien willen we Vlaanderen ook informeren en sensibiliseren rond duurzaam watergebruik. We presenteren u AquaFlanders in enkele cijfers.

Lees meer op pagina

6

2021 in vogelvlucht

2021 was een jaar vol stroomversnellingen. Samen met onze leden zetten we opnieuw belangrijke stappen op vlak van duurzaam waterbeleid. Belangrijke stappen op weg naar een klimaatrobuuste watervoorziening en leefomgeving voor toekomstige generaties

Lees meer op pagina

8

De 6 rollen

AquaFlanders neemt 6 rollen actief op binnen de sector. Niet alleen voor onze leden, maar ook voor verschillende stakeholders, klanten, leveranciers...

Lees meer op pagina

14

3

Over AquaFlanders

Water is schaars in Vlaanderen. Waterbedrijven en rioolbeheerders staan dan ook voor grote uitdagingen. Als koepelorganisatie verdedigt AquaFlanders de belangen van haar leden en werken we mee aan een gestroomlijnd en modern waterbeheer. Bovendien willen we Vlaanderen informeren en sensibiliseren rond duurzaam watergebruik.

4

Missie en visie

AquaFlanders staat voor gezond, kwaliteitsvol en betaalbaar water. Duurzaam en integraal beheerd – over de hele keten – voor iedereen in Vlaanderen. Vandaar onze kernboodschap.

Aan de bron

We zijn een stuwende kracht achter het verenigen van de waterbedrijven en rioolbeheerders in Vlaanderen.

van een gestroomlijnd

We hebben het mandaat om namens de hele sector te communiceren en zorgen ervoor dat standpunten gecoördineerd, afgestemd en gedragen worden.

en modern

Een modern waterbeheer is eigentijds, duurzaam en toekomstgericht.

waterbeheer.

We bekommeren ons om water in al zijn facetten.

Het veranderende klimaat en menselijke activiteiten zetten water onder druk. AquaFlanders wil dit water, de bron van alle leven, veiligstellen voor toekomstige generaties. **Daarom werken we met passie en in overleg met alle stakeholders aan de ontwikkeling en uitvoering van een duurzaam waterbeleid.**

Dat willen we bereiken door capaciteitsopbouw te faciliteren. Door overleg, ervaringsuitwisseling, onderzoek, communicatie, kennisopbouw en dienstverlening ondersteunen we onze leden. Zo helpen we hen om de watergerelateerde duurzaamheidsdoelstellingen op Vlaams en lokaal niveau te bereiken.

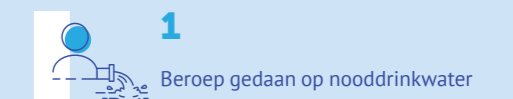
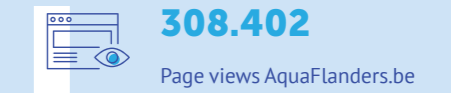
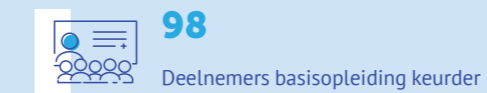
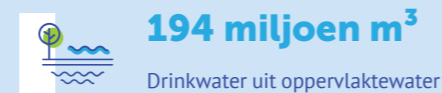
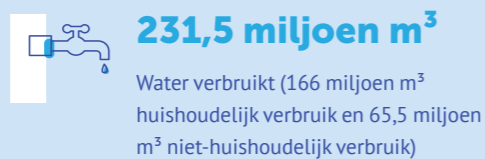
Onze waarden

De gezondheid van Vlaamse watergebruikers primeert boven alle andere belangen. Daarom is de **kwaliteit van water** onze topprioriteit. Daarnaast bekommeren we ons constant om **de zorg voor het milieu**, waarvan water een essentieel deel uitmaakt. **Kwalitatieve dienstverlening** staat daarbij altijd voorop. AquaFlanders werkt **transparant en daagt de status quo voortdurend uit.**

5

2021 in cijfers

AquaFlanders is de federatie van de Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders. We verdedigen de belangen van onze leden en werken mee aan een gestroomlijnd en modern waterbeheer. Bovendien willen we Vlaanderen ook informeren en sensibiliseren rond duurzaam watergebruik. Graag presenteren we u AquaFlanders in enkele cijfers.

2021 in een notendop

1

Waterzekerheid

Vlaanderen is een waterschaarse regio. Om de leveringszekerheid van dit kostbare goed te garanderen en de klimaatrobustheid van onze regio te versterken, lanceerde de Vlaamse overheid de Blue Deal. Die vertaalden de waterbedrijven in overleg met de Vlaamse Milieumaatschappij naar het strategisch plan waterbevoorrading. Beide initiatieven bouwen voort op de Europese Kaderrichtlijn Water.

Om onze ecosystemen te beschermen en herstellen, werden hemelwater- en droogteplannen geïntroduceerd. Deze helpen gemeenten een integrale visie te ontwikkelen over hoe ze hemelwater zoveel mogelijk ter plaatse kunnen infiltreren of hergebruiken, bufferen en pas als laatste stap vertraagd afvoeren. De Commissie Integraal Waterbeleid (CIW), waarbij ook AquaFlanders betrokken is,

maakte afgelopen jaar een blauwdruk waarmee gemeenten aan de slag kunnen om een efficiënt plan te ontwikkelen.

Daarnaast werd op initiatief van de werkgroep 'Carbon Footprint' een studie uitgevoerd naar de ecologische impact van de watersector. Op basis van deze nulmeting zal de sector nu ambitieuze doelen stellen en verdere acties ontwikkelen.

AquaFlanders ondertekende ook mee de Green Deal Sportdomeinen. Dit initiatief zet in op kwalitatieve, gezonde en klimaatbestendige buitensportdomeinen met positieve impact op natuur, gebruiker en omgeving. Ons team zette ook haar beste beentje voor tijdens de River Cleanup na de overstromingen die België afgelopen zomer zwaar troffen. Samen met BXL Solidarity leverden we daarbij ook drinkwater voor de slachtoffers.

Om inwoners van Vlaanderen te allen tijde toegang te geven tot drinkwater, kreeg ook het nooddrinkwaterplan een update. Onze nooddrinkwatervoorzieningen zijn opgeschaald voor calamiteiten tot 100.000 inwoners.

Naast kwantiteit, is echter ook kwaliteit een belangrijk aandachtspunt. Het afgelopen jaar ondernam de sector verschillende acties om de kwaliteit van ons kraanwater verder te garanderen. Zo zag de leerstoel UGent-AquaFlanders voor duurzaam drinkwater het levenslicht. Deze leerstoel bundelt het onderzoek naar drinkwater en wil waterbedrijven, beleidsmakers en het brede publiek informeren over de nieuwste wetenschappelijke inzichten.

8

De sector blijft daarnaast pleiten voor een betere bescherming van onze waterbronnen. Zo pleit AquaFlanders voor een verbod op het lozen van PFAS. Uiteraard blijven de waterbedrijven intussen nauwgezet monitoren dat er geen te hoge

concentraties van gevaarlijke stoffen, zoals pesticiden, biociden, zware metalen of chemische verbindingen aanwezig zijn in ons drinkwater. In 2021 deed de sector op initiatief van de bevoegde overheden uitgebreid onderzoek naar de aanwezigheid van PFAS in drinkwater.

Een andere belangrijke pijler om de kwaliteit van ons drinkwater te garanderen, zijn keuringen. Foutief uitgevoerde waterinstallaties of privéwaterafvoeren kunnen immers leiden tot verontreiniging van het drinkwater of vervuiling van onze waterlopen. Sinds de aanpassing van het Algemeen Waterverkoopreglement in 2021 zijn er vier verplichte keuringen:

1. Aangesloten binneninstallatie.
2. Niet-aangesloten binneninstallatie.
3. Installatie voor tweedecircuitwater.
4. Privéwaterafvoer

Afgelopen jaar behaalde AquaFlanders de ISO 17020-accreditatie als keuringsinstelling voor waterinstallaties en privéwaterafvoeren. Een bevestiging dat we onze rol als kwaliteitsbewaker ter harte nemen. Zo zorgen we voor het opleiden en certificeren van keurders voor waterinstallaties en privéwaterafvoeren en staan we in voor de kwaliteitsborging. Deze opleidingen kregen afgelopen jaar opnieuw een update naar aanleiding van wijzigingen in het Algemeen Waterverkoopreglement. We organiseerden in 2021 ook webinars rond de keuring van waterinstallaties en over het AquaFlanders Keuringsplatform. Daarnaast kijken we uit naar de publicatie van het Ministerieel Besluit dat het juridische sluitstuk zal vormen voor deze wijzigingen.

9

Nieuwe ontwikkelingen

Vlaanderen is een dichtbebouwde regio. Toch zijn er ook bij ons woningen die moeilijk kunnen aangesloten worden op het openbare drinkwater- en rioleringsnet. Voor deze gebruikers is circulair watergebruik een interessante piste om te verkennen. Maar, ook in stedelijke omgevingen en op grotere schaal is waterhergebruik een belangrijke schakel in duurzaam waterbeheer. Verder onderzoek naar deze hybride modellen is echter nodig om de waterkwaliteit te allen tijde te garanderen.

In maart organiseerden de Vlaamse waterbedrijven en kennisinstellingen daarom een digitaal evenement rond dit thema: InnovAqua. Samen gingen ze op zoek naar manieren om toekomstige wateruitdagingen op een duurzame manier aan te pakken. Tijdens de Aquarama Trade Fair in oktober, gingen we vervolgens dieper in op het gebruik van tweedecircuitwater. Wat zijn de risico's en waar liggen er mogelijkheden? Om zowel lokaal als op grotere schaal tot een duurzaam watergebruik te komen, zullen we het juiste water voor de juiste toepassingen moeten gebruiken. Momenteel lopen al studies om meer inzicht te krijgen in de financiële kost, maar ook in de ecologische impact van verschillende soorten watergebruik.

Samenwerking

In 2021 zijn onder de vlag van de CIW 2.0 verschillende nieuwe projectgroepen opgestart. Deze structurele samenwerking tussen verschillende partijen is essentieel voor de uitvoering van de Blue Deal en een integraal beheer van ons water. De samenwerking tussen de waterbedrijven onderling wordt verder geoptimaliseerd wat leidt tot een betere efficiëntie en effectiviteit van de drinkwatervoorziening.

Deze samenwerking is ook tastbaar op het terrein. Zo versterkten Pidpa en water-link de verbinding tussen hun drinkwaternetten door de installatie van een nieuwe collector in Viersel. Daarmee kunnen ze grote volumes water uitwisselen. Zo wapenen ze zich tegen droogte in Vlaanderen. Aquaduin, De Watergroep en FARYS gaven het startschot voor een proefproject aan sluiscomplex De Ganzepoot in Nieuwpoort. Deze proefinstallatie kan zowel zoet, brak als zout water zuiveren tot drinkwater. Als de resultaten positief zijn, zal tegen 2025 een nieuw waterproductiecentrum gebouwd worden dat 30.000 gezinnen van water voorziet. Ook in de Antwerpse haven worden nieuwe, duurzame waterbronnen aangeboord. water-link, Aquafin en Ekopak slaan er de handen in elkaar om van lokaal huishoudelijk afvalwater industrieel koelwater te maken. De piloottesten hiervoor zijn van start gegaan.

Daarnaast werden ook met andere partners samenwerkingen aangegaan. Zo was er in het voorjaar een vijfde serie te zien op Kanaal Z over de toekomst van water- en rioleringsbeleid in Vlaanderen. AquaFlanders verleende bovendien haar medewerking aan een Kanaal Z-uitzending van BENOR over waterbeheer in individuele en collectieve huisvesting. Op Matexpo gaf algemeen directeur Carl Heyrman op zijn beurt een presentatie over de toekomst van water in Vlaanderen en de uitdagingen en mogelijkheden voor de bouwsector.

Op Europees niveau werkte AquaFlanders als lid van EurEau mee aan breed gedragen standpunten rond het lozen van PFAS. In het kader van de herziening van de Europese richtlijn stedelijk afvalwater werd ook een standpunt rond het lozen van industrieel afvalwater geformuleerd.

Om kennisuitwisseling en de kwaliteit van de opleidingen in de sector verder te versterken, werd afgelopen jaar een nieuwe werkgroep 'Kennisdeling en opleidingen' opgericht. Deze zal vanaf 2022 de opleidingen binnen de sector in kaart brengen en mogelijkheden voor verdere synergiën identificeren.

Tot slot organiseerden we in het najaar een netwerkevenement voor al onze leden en partners in Technopolis. Een uitgelezen moment om de partnerschappen te versterken en samenwerking verder te faciliteren.

Middelen en instrumenten

Naar aanleiding van de derde waterbeleidsnota die in 2020 gepubliceerd is, worden de krachtlijnen van de visie van de Vlaamse Regering op het integraal waterbeleid vastgelegd. In 2021 is het openbaar onderzoek van de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas afgerond. De derde generatie stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 is tot stand gekomen. Deze plannen bepalen wat Vlaanderen zal doen om de toestand van de waterlopen en het grondwater te verbeteren. Een belangrijk instrument voor de verdere uitvoering van de Europese Kaderrichtlijn Water en het Decreet Integraal Waterbeleid.

In het kader van de Blue Deal zijn bovendien opnieuw extra financiële middelen vrijgemaakt. Deze moeten innovatieve financiering bevorderen. Zo zette de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) een subsidieprogramma op voor gemeenten die regenwater op openbaar domein opvangen en hergebruiken. Daarmee ondersteunen ze oplossingen voor waterschaarste, voorkomen ze overstromingen in bebouwde ruimte en beschermen we onze kostbare waterbronnen.

Aanvullend lanceerde de VMM ook een subsidieprogramma voor bedrijven die in samenwerking met Aquafin effluent van rioolwaterzuiveringsinstallaties hergebruiken.

Daarnaast organiseerde AquaFlanders samen met de VMM en Vlakwa een kennisevenement rond niet in rekening gebracht water. De sector maakte samen met externe partners een stand van zaken op van de beschikbare middelen en instrumenten in de strijd tegen lekverliezen. Technologie en innovatie spelen daarin immers een belangrijke rol. De sector heeft nu ook een gespecialiseerd opleidingsprogramma ontwikkeld voor lekzoekers.

2021 was ook het jaar van de Waterf\$*#?-campagne. Een sensibiliseringscampagne om mensen bewust te maken van de prijs van water. Met het waterkompas creëerden we een handig instrument om in kaart te brengen hoeveel geld iemand kan besparen door kraanwater te drinken in plaats van flessenwater. Aanvullend hebben we de tool zelfscan water ontwikkeld waarmee gebruikers hun waterverbruik in kaart kunnen brengen. In een persoonlijk rapport krijgen ze praktische tips om duurzamer met water om te gaan.

Tot slot voerden de waterbedrijven samen met KPMG een benchmarkoefening uit voor het facturatieproces. Daarmee willen ze de transparantie binnen de sector verder verhogen en hun bedrijfsvoering optimaliseren. De benchmark toonde dat het facturatieproces bij de waterbedrijven zeer matuur is.

De 6 rollen van AquaFlanders

Belangenbehartiger

We zijn de belangenbehartiger van de Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders. Onze organisatie voert een dynamisch public affairs-beleid naar alle stakeholders. Zo dragen we ertoe bij dat onze leden hun strategische doelstellingen realiseren.

Promotor

We vergroten waterbewustzijn en de publieke aanvaarding van circulair water en een integraal waterbeleid in Vlaanderen. We voeren een dynamisch marketing- en communicatiemeerjarenbeleid, in lijn met het public affairs-beleid.

Facilitator

We vergroten de efficiëntie en effectiviteit door samenwerking tussen stakeholders van het integrale waterbeheer te stimuleren. We streven naar complementariteit, optimaliseren informatiestromen en -afstemming, bevorderen initiatieven, stimuleren innovatie en verspreiden kennis.

Kwaliteitsbewaker

We bewaken de kwaliteit in de hele watersector. Vanuit deze rol zorgen we voor de keuringen van drinkwater- en afvalwateraansluitingen en vaardigen we technische voorschriften uit. Daarbij is maximale transparantie van de dienstverlening binnen de hele sector het streefdoel.

Dienstverlener

We ontwikkelen en organiseren watergerelateerde diensten. Zo bieden we ondersteuning aan onze leden en hun leveranciers, opdrachtnemers en particulieren.

Federator

We zijn de stuwende kracht achter het verenigen van de waterbedrijven en rioolbeheerders in Vlaanderen. We werken met passie aan de ontwikkeling en uitvoering van een duurzaam waterbeleid en ondersteunen onze leden om de watergerelateerde duurzaamheidsdoelstellingen op Vlaams en lokaal niveau te bereiken.

Desguinlei 250,
2018 Antwerpen

✉ info@aquaflanders.be
☎ 03 292 91 90

www.aquaflanders.be

